

Beleidsplan

Sociale Veiligheid
op bs. St. Caecilia

versie juni 2016

ONTDEK JE TALENT BIJ TANGENT

Inleiding

Dit beleidsplan is een integraal beleidsplan voor sociale veiligheid. Dit wil zeggen dat het beleidsplan zich richt op alle vormen van agressie, geweld, seksuele intimidatie, discriminatie, racisme en pesten, die binnen of in de directe omgeving van de school kunnen voorkomen.

Visie

De visie op veiligheid is het uitgangspunt voor beleid. We streven naar een leef- en leerklimate waarin het personeel en de leerlingen zich veilig voelen en zich positief verbonden voelen met de school. Een positieve sociale binding met onze school vormt een belangrijke voorwaarde voor een zo optimaal mogelijk werkklimaat voor het personeel en leerklimate voor onze leerlingen.

In de visie gaat het om de volgende vier aspecten:

1. Sociale veiligheid is noodzakelijk zodat leerlingen en personeel zich optimaal kunnen ontwikkelen en functioneren;
2. Sociale veiligheid is een onderdeel van de pedagogische taak van de school, en betekent het geven van positieve aandacht aan elke leerling, en het tijdig en gepast ingrijpen bij grensoverschrijdend gedrag. Dit past ook bij de taak van Tangent in haar rol als werkgever;
3. Sociale veiligheid wordt bewerkstelligd door het juiste gedrag van personeel, leerlingen en ouders; de school geeft normen en regels voor dat gedrag;
4. Sociale veiligheid wordt in stand gehouden door een juiste balans tussen het voorkomen van onveiligheid (preventief aspect) en het adequaat corrigeren van gedrag dat onveiligheid teweegbrengt.

Doel

Ons sociaal veiligheidsbeleid heeft als doel alle vormen van agressie, geweld, seksuele intimidatie, discriminatie, racisme en pesten binnen of in de directe omgeving van de school te voorkomen en daar waar zich incidenten voordoen adequate maatregelen te treffen om verdere escalatie te voorkomen.

De wettelijke verplichtingen

Bij het ontwikkelen van onze visie op het terrein van sociale schoolveiligheid hebben we rekening gehouden met de gewijzigde Arbeidsomstandighedenwet en de Kwaliteitswet. Wij willen in elk geval voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

Schoolbesturen zijn sinds 1 augustus 2015 bij wet verplicht tot:

- het voeren van sociaal veiligheidsbeleid;
- het beleggen van de volgende taken bij een persoon: coördineren van het beleid ten aanzien van pesten en fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten;
- de monitoring van de sociale veiligheid van leerlingen, zodanig dat het een actueel en representatief beeld geeft. Hieronder valt ook het welbevinden van leerlingen.

Onderdeel van het totale schoolbeleid

Ons veiligheidsbeleid betreft geen losstaande aanpak, maar is een integraal onderdeel van ons totale schoolbeleid passend binnen het beleid van Tangent.

In het voorjaar 2016 heeft een collega een cursus (in Tangent verband) gevolgd en zij zal de taak van coördinator sociale veiligheid op school gaan invullen. Dit zal gebeuren in nauwe samenspraak met de reeds aanwezige Interne Vertrouwenscontactpersonen.

Planmatige aanpak

Volgens artikel 12 van de Arbeidsomstandighedenwet werken werkgevers en werknemers bij de uitvoering van het beleid samen. Ons bestuur, de schoolleiding en het personeel zijn samen verantwoordelijk voor de uitvoering van ons beleid met betrekking tot sociale veiligheid. Het bestuur zorgt in de eerste plaats voor het opzetten van algemeen beleid voor de hele organisatie en voor een adequate overlegstructuur. De schoolleiding en het personeel zorgen voor de uitvoering van het beleid.

Dit eerste beleidsplan sociale veiligheid van de school is voornamelijk tot stand gekomen op basis van de reeds aanwezige elementen. In de komende jaren zal, in samenspraak met het schoolbestuur, collega scholen en onder invloed van maatschappelijke ontwikkelingen, dit beleid verder vormgegeven worden.

Elementen van sociale veiligheid:

In het algemeen worden drie belangrijke elementen van de sociale veiligheid onderscheiden: Inzicht, Preventie en Curatie. Deze elementen vormen dan ook de kapstok voor het voorliggende veiligheidsplan.

A. Inzicht:

Is er voldoende inzicht in de beleving van de sociale veiligheid door leerlingen, ouders en personeel?

Is er voldoende inzicht in de incidenten die zich voordoen?

Observaties, gesprekken en peilingen vormen een belangrijk onderdeel om inzicht te verwerven in de veiligheidsbeleving van kinderen.

Om sociale veiligheid op school te borgen zijn er een aantal vaste onderdelen in het jaarprogramma opgenomen:

- **Methode voor sociaal emotionele ontwikkeling**
Tot nu toe hanteert de school de methode Leefstijl, in het schooljaar 2016-2017 zullen we ons oriënteren op de methode Kwink. Belangrijk onderdeel van deze aanpak is de beginfase in een groep. Gebaseerd op de Tuckmans stadia van groepsvorming (Forming - Storming - Norming) starten we het schooljaar steeds met een project waarbij de groepsvorming centraal staat.
- **Sfeerrondje**
We hanteren verschillende vormen van gesprekken. We denken hierbij aan een kringgesprek, een nieuwskring of klassengesprek. Een valkuil bij veel gesprekken is dat de leerkracht een te grote rol heeft. Een middel om een veilig, goed sociaal klimaat in de groep te bevorderen is het zogenaamde sfeerrondje. Bij het sfeerrondje zijn vooral kinderen aan het woord, leerkracht is gespreksleider.
Het bevorderen van een veilig en goed sociaal klimaat in de groep, en het bevorderen de sociale redzaamheid van de leerlingen staat hierbij centraal.¹
- **Groepsbezoeken Interne Vertrouwenspersoon**
Ieder schooljaar zal een Interne Vertrouwenspersoon een uitgebreid groepsbezoek afleggen in de groepen 3 en 6. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van het boek "Het NEE mannetje" (groep 3) en van de dvd Kindermishandeling Wat is het & kun je het stoppen? Scene 3 verwaarlozing en scene 4 geestelijke mishandeling (groep 6).
De ouders zullen vooraf worden geïnformeerd over deze bezoeken via de Nieuwsbrief.
De overige groepen krijgen een kort bezoek van een Interne Vertrouwenspersoon. Een gesprekje over de taken van de IVP en het verwijzen de functie helpbus zullen hierbij aan de orde komen.
- **Helpbus Interne Vertrouwenscontactpersonen**
In de school is een brievenbus waarin leerlingen om hulp kunnen vragen of signalen van sociale onveiligheid kunnen melden. Bij de groepsbezoeken die de Intern Vertrouwenspersonen afleggen wordt uitgebreid aandacht besteed aan deze vorm van signalering van sociale veiligheid. Om schoolbreed, naast de methode sociaal emotionele ontwikkeling, meer aandacht aan sociale veiligheid schenken bezoeken de Interne Vertrouwenspersonen jaarlijks de verschillende groepen. Elke groep krijgt een aanbod, passend bij hun leeftijd.
In groep 1 en 2 wordt een prentenboek over nare en leuke geheimen aangeboden. In de groepen 3 wordt een prentenboek voorgelezen met als thema nee durven zeggen. In groep 6 is het thema pesten en kindermishandeling. Hiervoor gebruiken we de uitzendingen van Klokhuis. Groep 7 neemt deel aan het Marietje Kesselsproject. Gastlessen van bureau Halt en het anti-pest programma Spijt is al jaren gemeengoed.
- **Peilingen**
Tevens zijn de tweejaarlijkse ouder- en leerlingtevredenheidspeilingen (Scholen met Succes) een belangrijk onderdeel waarmee de school de beleving van sociale veiligheid bij ouders en leerlingen peilt en deze als onderlegger gebruikt in haar beleid rondom Sociale Veiligheid. De kaders van deze peilingen maken deel uit van het Tangent beleid op dit gebied. De wet schrijft een voortaan een jaarlijkse peiling voor.
Welk instrument we hiervoor gaan gebruiken zal komend jaar vastgelegd moeten worden. Mogelijk dat onze nieuwe methode sociaal emotionele ontwikkeling een dergelijk instrument kent. Anders valt te denken aan bijv. Scol of de vragenlijsten van Vensters PO.

- **Incidentenregistratie**

Een belangrijk instrument bij het ontwikkelen van veiligheidsbeleid is de registratie. Een centrale plek in school waar alle incidenten, meldingen en klachten op gebied van pesten, (fysieke en verbale) agressie, (fysiek en verbaal) geweld, chantage, seksuele discriminatie, seksuele intimidatie, discriminatie en racisme worden geregistreerd. Hierbij horen ook de incidenten via e-mail, WhatsApp, internet en sms ed. Wij beperken ons bij de registratie niet tot incidenten tussen leerlingen onderling. Het gaat net zo goed om incidenten tussen personeelsleden onderling, tussen leerlingen en personeelsleden, als die tussen ouders en personeelsleden. Incidentenregistratie is een belangrijk preventiemiddel omdat het inzicht geeft in het aantal, de inhoud en de aard van de incidenten. Hierdoor wordt het mogelijk gerichte oplossingen te bedenken. Om de registratie tot een succes te maken is het van belang dat helder is waar en op welke wijze de incidenten gemeld en geregistreerd worden. Op onze school hebben we daartoe de volgende afspraken gemaakt: Melding en registratie van ongelukken en calamiteiten worden gedaan bij de preventiemedewerker van de school. In die zin treedt hij op als (ARBO-) **veiligheidscoördinator**. De leerkrachten houden zelf een eventuele registratie bij, noteren deze in ESIS en in de map BHV-ARBO. Registratie van pesten, agressie en dergelijke worden gemeld bij de interne vertrouwenspersonen die de melding registreren in de map ICP.

- **B. Preventie**

Is er een veiligheidsplan dat incidenten kan voorkomen?

Vanuit de gedachte "voorkomen is beter dan genezen" willen we zoveel mogelijk doen om voor iedereen een zo veilig mogelijke situatie te creëren. Van wezenlijk belang daarbij is dat er aan een aantal (preventieve) voorwaarden wordt voldaan:

¹ Zie bijlage 1 notitie sfeerrondje als onderdeel pedagogisch klimaat

Kinderen zullen zich veilig voelen als zij het gevoel hebben dat zij ertoe doen. We willen dit onder meer bereiken door zoveel als mogelijk ons onderwijs af te stemmen op de behoefte en de ontwikkelingsmogelijkheden van de kinderen. Wij willen vanuit die gedachte ons onderwijs zo passend mogelijk maken.

Het moet voor iedereen duidelijk zijn op welke wijze men binnen en buiten de school met elkaar om gaat. Deze regels en afspraken kunnen ertoe leiden dat ongewenst gedrag niet of in zeer beperkte mate plaatsvindt. Zie hiervoor de bijlages:

- Regels en afspraken zoals weergegeven in de schoolgids².
- Gedragscode voor teamleden ICP³.
- Protocol social media St Caecilia⁴.
- Groepsregels zoals ieder jaar in iedere groep afgesproken worden.
- Protocol belonen en straffen⁵
- Meldcode Stichting Tangent 2011⁶
- Protocol Medicijn gebruik Tangent 2015⁷
- Pestprotocol St Caecilia

Scholing interne contactpersonen. De interne contactpersonen nemen jaarlijks deel aan scholings- en netwerkbijeenkomsten. Doel hiervan is dat zij goed op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen rondom het schoolveiligheidsplan. Er zal aandacht besteed worden om met elkaar ervaringen uit te wisselen rondom andere preventiemiddelen, zoals projecten, preventieprotocollen en onderwijsmateriaal wat gericht is op sociale vaardigheden/weerbaarheid van kinderen.

C. Curatie

Is er beleid dat adequaat optreden na incidenten mogelijk maakt?

Hoewel aan de preventie van incidenten/ongewenst gedrag veel aandacht wordt besteed, kan het voorkomen dat er toch sprake is van een incident. Aan de hand van de volgende protocollen willen we gerichte stappen zetten om op een adequate wijze te kunnen handelen.

Er is door het bestuur een klachtenregeling vastgesteld, waarin onder meer de taken en rollen van de interne contactpersoon, de externe vertrouwenspersoon en de onafhankelijke klachtencommissie staan beschreven. In de schoolgids wordt zowel de interne- als externe klachtenregeling toegelicht en zijn de adressen van de betreffende instanties te vinden. Zie hiervoor ook de bijlage 'Info Klachtenregeling St Caecilia 2015'

Komm Klachtenregeling 2010.

Naast de interne en externe vertrouwenscontactpersonen is Tangent aangesloten bij een landelijke klachtenregeling. In de schoolgids en op de website worden ouders ingelicht over de werkwijze van deze commissie. Zie hiervoor de bijlage Komm Klachtenregeling 2010.

Protocol schorsing en verwijdering leerlingen Tangent 2015.

Conform wet en regelgeving is door Tangent een protocol opgesteld hoe te handelen in geval van schorsing en verwijdering. Hierin is de rol van de leerplichtambtenaar ook beschreven. Ook dit protocol is als bijlage opgenomen.

Melding en registratie

Melding

Onze school is wettelijk verplicht om bepaalde ongevallen van het personeel te melden aan de arbeidsinspectie. Iedereen op onze school heeft de verantwoordelijkheid om aan de directie door te geven wanneer een ongeval heeft plaatsgevonden. Artikel 9, lid 1 van de Arbeidsomstandighedenwet luidt in dit kader als volgt:

De werkgever meldt arbeidsongevallen die leiden tot de dood, een blijvend letsel of een ziekenhuisopname direct aan de daartoe aangewezen toezichthouder en rapporteert hierover desgevraagd zo spoedig mogelijk schriftelijk aan deze toezichthouder.

Registratie

De directie houdt een lijst bij van de gemelde arbeidsongevallen en van de arbeidsongevallen die hebben geleid tot een verzuim van meer dan drie werkdagen. De directie noteert ook de aard en datum van het ongeval (artikel 9 lid 2 Arbwet).

² Zie schoolgids St Caecilia

³ Zie bijlage gedragscode teamleden ICP

⁴ Zie bijlage protocol social media St. Caecilia

⁵ Zie bijlage protocol belonen en straffen

⁶ Zie bijlage Meldcode Stichting Tangent 2011

⁷ Zie bijlage protocol medicijngebruik Tangent 2015

5. Evaluatie

Veiligheid is een verantwoordelijkheid van het gehele team. Het reguliere teamoverleg is een goede gelegenheid om het beleid met betrekking tot agressie, geweld en dergelijke geregeld aan de orde te laten komen. In dit overleg worden de meldingen van de afgelopen periode besproken, komen ervaringen met agressie, geweld en dergelijke aan bod en de manier waarop is gereageerd. Ook bekijkt het teamoverleg of het gevoerde beleid en/of het gebruikte materiaal (onder andere de formulieren) bijstelling behoeven.